

saaledes inde i Kornhandelen, at den baade er istand til at være og vil være aldeles upartist, men det troer jeg vil være meget vanskeligt, om ikke umuligt. Jeg vilde ønske, at den ærede Forslagsstiller vilde indskrænke sig til den første Paragraph, og at man, naar man iøvrigt vil gaae ind paa at træffe Bestemmelser med Hensyn til Tienden, da vil arbejde hen til at faae hele dette Forhold afløst; det er fra gammel Tid et odieust Forhold, og det bliver af Tiendeyderne i Almindelighed betragtet som en forhadet Skat, naar de skulle betale Tienden til en privat Mand; jeg maa derfor, som sagt, holde for, at man istedetfor at lappe paa dette Forhold bør underkaste det en radical Forandring.

Det har iøvrigt ikke været mig behageligt at tage Ordet i nærværende Sag, idet der kan blive sagt, at jeg er personlig interesseret deri, men netop fordi jeg er personlig interesseret, og fordi jeg ellers pleier at stemme med dem, der have bragt Forslaget frem, vil jeg hellere aabent udtale min Mening end tie stille og stemme imod Forslaget.

Tsicherung: Ja, Endeel af det, jeg havde villet bemærke, er allerede sagt, men da Noget af det, jeg vilde fremhæve, forekommer mig at være Dvitesentensen af den hele Forhandling, skal jeg tillade mig at fremhæve det. Capitelstarten sættes ikke for at finde en Gjennemsnitspris for Mæret, den sættes for til en vis Forsaldstid at finde en passende Pris og paa visse bestemte Steder; den maa være af stedlig Natur og svare til en vis Forsaldstid; dette er Capitelstarten, seet fra det historiske Standpunkt og betragtet som en geistlig Capitelstart. Naar vi komme til at anvende Capitelstarten ved Udbetaling af Lønninger i Almindelighed som et nyt System, vi gaae ind paa, saa maae vi lægge Mærke til, at saa bliver Capitelstarten kun Noget, man hjælper sig med, indtil Systemet kommer i en fuldstændig Virksomhed, og det er et meget ufuldstændigt Middel. Ligeoverfor Lønningsbetalingen bør Capitelstarten uægtelig enten være en virkelig Gjennemsnitspris for hele Mæret, eller ogsaa en Bestemmelse af Pri-

sen paa Forsaldsteden og Forsaldstiden. Man kan gaae hvilken af Veiene man vil, den sikreste er den simple og naturlige. Ved den Lov, som vi her behandle, kan man efter min Overbeviisning ikke paa en hensigtsmæssig Maade løse Opgaven med Hensyn til Lønningsloven, og naar man gaaer løs paa Andet end at faae Capitelstarten sat med Nødtagighed til de Lider, som have været de naturlige Forsaldstider for Ydelsen in natura, saa gaaer man videre, end naturligt er. Der er sluttet Contracter om Betaling efter Capitelstart — jeg taler ikke om Tiendecontracter, men om Forpagtningscontracter, Capitelstarten —, men med dem have vi efter min Mening aldeles Intet at gjøre, fordi de ere sluttede af 2 Parter med frit Valg af Bestemmelsesmaaden, og de maae vide, hvad de have gjort i det Dieblif, de sluttede Contracten. Det vil altid for mig blive et tvivlsomt Spørgsmaal, om den Contract, en Forpagter har indgaaet under Forudsætning af, at Capitelstarten sættes efter Priserne i visse Maaneder af Mæret og paa en vis Maade, vil være strengt bindende, naar Maaden at sætte Capitelstarten paa bliver forandret, men jeg troer, at vi ikke skal tage Hensyn dertil, og at de to Ting, hvortil vi ved denne Lovs Affattelse skulle tage Hensyn, ere Erstatningen i Penge for den tidligere Naturalhjælp af Tienden — det er den egentlige Gjenstand for Capitelstarten —, og dernæst Udfindellen af den Priis, som vi foreløbigt ikke paa en fuldstændig Maade kunne benytte for Gagers Udbetaling, hvor det saakaldte Bygprincip er traadt ind, men med den Bevidsthed fra alle Sider, at saasnart vi blive enige om, at denne Lønningsmaade maa holdes fast, maae vi ogsaa komme til en anden Maade at bestemme den Priis, hvorefter Bygget eller de Naturalgjenstande, som komme til at udgjøre en Deel af Lønningen, skal vurderes.

J. M. Hansen: Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg blot berøre et Par af de Punkter, der ere blevne omtalte. Jeg maa da først imødegaae den Anskuelse af de to sidste ærede Talere, at det ikke skulde være Mærets Middelpriis, der skulde udkomme ved Capitelstarten, og jeg skal i den Anledning tillade